KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.5.2015 r.
COM(2015) 286 final

2015/0125 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

wprowadzająca środki przejściowe w dziedzinie ochrony międzynarodowej na korzyść Włoch i Grecji

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

1.1. Europejski program w dziedzinie migracji

W dniu 13 maja 2015 r. Komisja Europejska przedstawiła kompleksowy europejski program w zakresie migracji[1], określając z jednej strony natychmiastowe środki, które zostaną zaproponowane przez Komisję w celu zareagowania na sytuację kryzysową w regionie Morza Śródziemnego, a z drugiej strony średnio- i długoterminowe inicjatywy, które należy podjąć w celu zapewnienia rozwiązań strukturalnych na rzecz lepszego zarządzania migracją we wszystkich jej aspektach.

Część natychmiastowych środków stanowi zapowiedź Komisji, że do końca maja zaproponuje uruchomienie systemu reagowania w nadzwyczajnej sytuacji, przewidziany w art. 78 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). W programie uznano, że na obecne systemy azylowe państw członkowskich wywierany jest bezprecedensowy nacisk, a wysoka liczba przybywających osób, w szczególności w państwach członkowskich pierwszej linii, powoduje, że ich zdolności przyjmowania i obsługi są już bliskie granic przeciążenia. W programie zapowiedziano, że wniosek dotyczący uruchomienia mechanizmu na podstawie art. 78 ust. 3 będzie zawierać tymczasowy program podziału w przypadku osób wyraźnie potrzebujących ochrony międzynarodowej, by zapewnić sprawiedliwy i zrównoważony udział wszystkich państw członkowskich w tym wspólnym wysiłku. W załącznika do programu zawarto klucz podziału oparty na kryteriach w nim omówionych (PKB, liczba ludności, stopa bezrobocia oraz dotychczasowe liczby osób ubiegających się o azyl i przesiedlonych uchodźców).

W programie podkreśla się, że szybka reakcja w odpowiedzi na obecny kryzys w regionie Morza Śródziemnego powinna służyć jako wzór dla działań Unii w przypadku przyszłych kryzysów, niezależnie od tego, która część wspólnych granic zewnętrznych znalazłaby się pod presją: od wschodu, zachodu, północy czy południa.

1.2. Uruchomienie mechanizmu art. 78 ust. 3 Traktatu w odniesieniu do Włoch i Grecji

W art. 78 ust. 3 Traktatu przewidziano szczególną podstawę prawną pozwalającą na reagowanie w sytuacjach nadzwyczajnych jako część wspólnej polityki azylowej. Na podstawie wniosku Komisji Europejskiej, Rada, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może przyjąć środki tymczasowe na korzyść państw członkowskich znajdujących się w sytuacji nadzwyczajnej charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich do co najmniej jednego państwa członkowskiego. Środki tymczasowe przewidziane w art. 78 ust. 3 mają charakter wyjątkowy. Mogą one zostać uruchomione jedynie po przekroczeniu pewnego progu pilności i istotności problemów powstałych w systemie azylowym państw członkowskich z powodu nagłego napływu obywateli państw trzecich.

We wszystkich dokumentach: europejskim programie w zakresie migracji, niedawnym oświadczeniu Rady Europejskiej[2] i rezolucji Parlamentu Europejskiego[3], przedstawionych w związku z ostatnimi tragediami na Morzu Śródziemnym, istnieje zgoda co do konkretnych i pilnych potrzeb, z jakimi spotykają się państwa członkowskie pierwszej linii, oraz

---

1 COM(2015) 240 final z 13.5.2015.

2 Specjalne posiedzenie Rady Europejskiej (23 kwietnia 2015 r.), oświadczenie, EUCO 18/15.

3 P8_TA(2015)0176, 28 kwietnia 2015 r.

konieczności wzmocnienia wewnętrznej solidarności i zaproponowania konkretnych środków wsparcia dla najbardziej dotkniętych państw członkowskich.

Informacje statystyczne dotyczące liczby obywateli państw trzecich przybywających nielegalnie do państw członkowskich w 2014 i 2015 r., w tym osób, które wydają się wyraźnie potrzebować ochrony międzynarodowej, potwierdzają fakt, że obecnie dwa państwa członkowskie pierwszej linii, mianowicie Włochy i Grecja, stoją w obliczu wyjątkowej presji migracyjnej.

Według danych agencji Frontex środkowa i wschodnia część regionu Morza Śródziemnego rzeczywiście była w 2014 r. głównym obszarem nielegalnego przekraczania granic do UE, gdyż stanowiła ponad 75 % łącznej liczby nielegalnego przekraczania granic UE. W 2014 r. do samych tylko Włoch przybyło w sposób nielegalny ponad 170 000 migrantów, co stanowi wzrost o 277 % w porównaniu z 2013 r. Również w Grecji odnotowano stały wzrost liczby nielegalnych imigrantów, liczba ta wyniosła 50 000, co stanowi wzrost o 153 % w porównaniu z 2013 r. Statystyki za pierwsze miesiące 2015 r. potwierdzają wyraźną tendencję w odniesieniu do Włoch. Ponadto w pierwszych czterech miesiącach 2015 r. nastąpił w Grecji gwałtowny wzrost liczby nielegalnych przekroczeń granicy: liczba ta odpowiada ponad 50 % całkowitej liczby nielegalnych przekroczeń granicy w 2014 r. (niemal 28 000 w pierwszych czterech miesiącach 2015 r., w porównaniu do łącznej liczby w 2014 r. wynoszącej prawie 55 000). Znaczna część łącznej liczby nielegalnych migrantów wykrytych w tych dwóch regionach obejmowała migrantów narodowości, które – według danych Eurostatu –, osiągają wysoki wskaźnik przyznawania azylu na poziomie UE (w 2014 r. Syryjczycy i Erytrejczycy, dla których wskaźnik przyznawania azylu na poziomie UE wynosi ponad 75 %, stanowili ponad 40 % we Włoszech i ponad 50 % w Grecji).

Według danych Eurostatu w 2014 r. 64 625 osób wystąpiło o ochronę międzynarodową we Włoszech, w porównaniu do 26 920 w 2013 r. (wzrost o 143 %). W przypadku Grecji wzrost liczby wniosków jest mniejszy: złożono tu 9 430 wniosków (wzrost o 15 %).

Według danych agencji Frontex, innym ważnym szlakiem migracyjnym do UE w 2014 r. był szlak zachodnio-bałkański z 43 357 przypadkami nielegalnego przekraczania granic (15 % wszystkich przypadków nielegalnego przekraczania granic UE). Większość migrantów wykorzystujących szlak bałkański na pierwszy rzut oka nie potrzebuje jednak ochrony międzynarodowej, gdyż 51 % przybywających stanowili Kosowianie.

Położenie geograficzne Włoch i Grecji w bezpośrednim sąsiedztwie trwających konfliktów sprawia, że bardziej niż inne państwa członkowskie są narażone w najbliższej przyszłości na bezprecedensowy napływ migrantów na ich terytoria. Te zewnętrzne czynniki zwiększonej presji migracyjnej nakładają się na istniejące braki strukturalne ich systemów azylowych, co jeszcze bardziej stawia pod znakiem zapytania ich zdolność do odpowiedniego reagowania w sytuacji wysokiej presji.

Żadne z pozostałych państw członkowskich nie wydaje się obecnie znajdować w takiej sytuacji nadzwyczajnej jak ma to miejsce w przypadku Włoch i Grecji, z podobnym wzrostem liczby osób nieregularnie przekraczających granice, przy wysokim odsetku osób wyraźnie potrzebujących ochrony międzynarodowej, w połączeniu z wyraźną słabością ich systemów azylowych.

Aktualny stan przepływów migracyjnych we Włoszech i w Grecji w skali UE jest zatem wyjątkowy, a obciążenie tych państw w zakresie przetwarzania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz zapewnienia odpowiednich warunków przyjmowania i perspektyw integracji osobom wyraźnie wymagającym ochrony międzynarodowej, wymaga okazania solidarności ze strony pozostałych państw członkowskich.

Komisja będzie nadal szczegółowo monitorować tendencje dotyczące przepływów migracyjnych w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich, w tym Malty, które – ze względu na swoją sytuację geograficzną zbliżoną do Włoch i Grecji – znalazła się w przeszłości w obliczu podobnej sytuacji wyjątkowej. Podobne środki można zatem uruchomić w odniesieniu do państw członkowskich, które mogłyby w przyszłości stanąć w obliczu sytuacji nadzwyczajnej charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich.

2. KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

Niniejszy wniosek zostaje przedstawiony w związku z kryzysem w dziedzinie azylu panującym we Włoszech i w Grecji. W celu zapobieżenia dalszemu pogarszaniu się sytuacji azylowej w tych dwóch państwach i zapewnienia im skutecznego wsparcia, Komisja musiała zareagować szybko i bezzwłocznie przedstawić wniosek na podstawie art. 78 ust. 3 Traktatu z myślą o szybkim przyjęciu przez Radę i wdrożeniu przez państwa członkowskie środków tymczasowych na korzyść Włoch i Grecji.

Instytucje UE i główne zainteresowane strony wyraziły już ogólnie swoje poglądy na ten temat. W swym oświadczeniu z dnia 23 kwietnia 2015 r. Rada Europejska zobowiązała się do rozważenia możliwości zorganizowania na zasadzie dobrowolności wyjątkowej relokacji migrantów między wszystkimi państwami członkowskimi. W rezolucji z 28 kwietnia 2015 r. Parlament Europejski wezwał Radę do poważnego rozważenia możliwości zastosowania art. 78 ust. 3 Traktatu.

Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR)[4] wezwał UE do wdrożenia programów solidarności wewnątrz UE mających na celu przede wszystkim wsparcie Grecji i Włoch m.in. poprzez relokację uchodźców z Syrii, którzy zostali uratowani na morzu, do różnych państw Europy w oparciu o sprawiedliwy system dystrybucji. Sektor pozarządowy również wyraził swoje poglądy w kwestii relokacji osób potrzebujących ochrony międzynarodowej[5].

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

3.1. Krótki opis proponowanych działań

Celem wniosku jest wprowadzenie środków przejściowych w dziedzinie ochrony międzynarodowej na korzyść Włoch i Grecji, aby umożliwić im skuteczne radzenie sobie z obecnym znacznym napływem obywateli państw trzecich na ich terytorium, co zagraża równowadze ich systemów azylowych.

Środki przewidziane w niniejszej decyzji pociągają za sobą tymczasowe odstępstwo od kryterium ustanowionego w art. 13 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 604/2013 oraz od czynności proceduralnych, w tym terminów określonych w art. 21, 22 i 29 tego rozporządzenia. W odniesieniu do wnioskodawców objętych niniejszą decyzją w mocy pozostają gwarancje prawne i proceduralne określone w rozporządzeniu (UE) nr 604/2013, w tym prawo do skutecznego środka zaskarżenia.

---

[4] Propozycje UNHCR dotyczące rozwiązania kwestii osób ubiegających się o azyl, uchodźców i migrantów przybywających obecnie i w przyszłości do Europy, przedstawione w marcu 2015 r. dostępne są pod adresem: http://www.refworld.org/docid/55016ba14.html.

[5] Zob. na przykład dziesięciopunktowy plan Europejskiej Rady ds. Uchodźców i Wypędzonych, by zapobiegać ofiarom śmiertelnym na morzu, z dnia 23 kwietnia 2015 r., dostępny na stronie: www.ecre.org.

Zgodnie z art. 78 ust. 3 środki, które mogą zostać podjęte na korzyść państwa członkowskiego, muszą mieć charakter tymczasowy. Przy czym, aby zapewnić, że podejmowane środki rzeczywiście będą miały faktyczny wpływ i zapewnią praktyczne wsparcie dla Włoch i Grecji w sprostaniu napływowi migrantów, okres obowiązywania tych środków nie powinny być zbyt krótki. Proponuje się zatem stosować środki tymczasowe przewidziane w niniejszym wniosku przez okres 24 miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszej decyzji.

Środki tymczasowe przewidziane w niniejszym wniosku odnoszą się przede wszystkim do relokacji wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową, którzy na pierwszy rzut oka wydają się wyraźnie potrzebować ochrony międzynarodowej, z Włoch i Grecji do innych państw członkowskich.

Pozostałe państwa członkowskie, określone we wniosku jako „państwa członkowskie będące celem relokacji" stają się odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku osoby, która ma zostać relokowana. Rozpatrywanie wniosku będzie odbywać się zgodnie z zasadami ustanowionymi w dyrektywie 2011/95/UE i dyrektywie 2005/85/WE oraz, począwszy od dnia 20 lipca 2015 r., dyrektywie 2013/32/UE, która zastąpi dyrektywę 2005/85/WE. Warunki przyjmowania będą zapewniane zgodnie z zasadami ustanowionymi w dyrektywie 2003/9/WE oraz, począwszy od dnia 20 lipca 2015 r., dyrektywie 2013/33/UE, która zastąpi dyrektywę 2003/9/WE.

We wniosku ustanowiono cel liczbowy dotyczący wnioskodawców, którzy mają zostać relokowani z Włoch i Grecji, a mianowicie odpowiednio 24 000 i 16 000, przy czym w załącznikach znajdują się dwa klucze podziału, które pozwalają określić liczbę wnioskodawców podlegających relokacji odpowiednio z Włoch i Grecji, do innych państw członkowskich. Powyższy podział między Włochami a Grecją został dokonany na podstawie ich udziału w całkowitej liczby osób wyraźnie potrzebujących ochrony międzynarodowej, które nielegalnie przekroczyły granicę we Włoszech i Grecji. Uwzględniono przy tym gwałtowny wzrost liczby przypadków nielegalnego przekroczenia granicy w Grecji w okresie od stycznia do kwietnia 2015 r. w porównaniu z tym samym okresem ubiegłego roku. Proponuje się, aby Włochy i Grecja nie brały udziału jako państwa członkowskie dokonujące relokacji. Łączna liczba 40 000 wnioskodawców, którzy powinni zostać relokowani z Włoch i Grecji stanowi ok. 40 % całkowitej liczby osób wyraźnie potrzebujących ochrony międzynarodowej, które przybyły nielegalnie do tych dwóch krajach w 2014 r. Proponowany w niniejszej decyzji środek dotyczący relokacji stanowi sprawiedliwy podział obciążeń między Włochami i Grecją oraz pozostałymi państwami członkowskimi.

Zakres procedury relokacji określonej w niniejszej decyzji jest ograniczony w dwojaki sposób.

Po pierwsze, proponuje się zastosowanie niniejszej decyzji wyłącznie w odniesieniu do wnioskodawców, którzy *prima facie* wyraźnie potrzebują ochrony międzynarodowej. Niniejszy wniosek określa takich wnioskodawców, jako należących do narodowości, w przypadku których średni wskaźnik przyznawania azylu na poziomie UE, według ustaleń Eurostatu, wynosi powyżej 75 %.

Po drugie, proponuje się, aby niniejsza decyzja dotyczyła tylko tych wnioskodawców, w odniesieniu do których Włochy lub Grecja byłyby zasadniczo odpowiedzialnym państwem członkowskim, zgodnie z kryteriami przejęcia określonymi w rozporządzeniu (UE) nr 604/2013. W ten sposób zapewnia się, by rozporządzenie (UE) nr 604/2013 pozostało w mocy w odniesieniu do wspomnianych wnioskodawców obecnych we Włoszech i Grecji, w tym tych, dla których odsetek wskaźnik przyznawania azylu wynosi powyżej 75 %, w przypadku których jedno z obiektywnych kryteriów ustanowionych we wspomnianym

rozporządzeniu (np. obecność członków rodziny w innym państwie członkowskim) wskazuje, że odpowiedzialne powinno być inne państwo członkowskie. Tacy wnioskodawcy zostaną przekazani do innych państw członkowskich na podstawie rozporządzenia (UE) nr 604/2013, a nie w ramach środków tymczasowych przewidzianych w niniejszym wniosku. Jednocześnie, w odniesieniu do tych osób, które nie zostaną relokowane w ramach obecnego programu i które mogą zostać odesłane do Włoch przez pozostałe państwa członkowskie, stosuje się rozporządzenie (UE) nr 604/2013. W tej ostatniej kwestii, sytuacja ma się inaczej w przypadku Grecji, gdzie w obecnej sytuacji państwa członkowskie zawiesiły przekazywanie osób w ramach systemu dublińskiego do Grecji, wykonując wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie *M.S.S. przeciwko Belgii i Grecji* poprzedzający decyzję w sprawie *N.S. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które potwierdziły uchybienia systemowe w procedurze azylowej oraz warunkach przyjmowania osób ubiegających się o azyl w Grecji.

Wniosek określa prostą procedurę relokacji, aby zapewnić szybkie przekazywanie osób do państw członkowskich będących celem relokacji. Każde państwo członkowskie wyznaczy krajowy punkt kontaktowy do celów wykonania niniejszej decyzji i poinformuje o nim pozostałe państwa członkowskie oraz Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO). Włochy i Grecja, z pomocą EASO, oraz, w stosownych przypadkach, oficerów łącznikowych państw członkowskich, wskazują w regularnych odstępach czasu wnioskodawców, którzy mogą zostać relokowani. W poczynaniach tych należy dać pierwszeństwo wnioskodawcom szczególnej troski. Włochy i Grecja przekazują następnie punktom kontaktowym pozostałych państw członkowskich oraz EASO informację na temat dokładnej liczby wnioskodawców, których można przenieść. Pozostałe państwa członkowskie podają liczbę wnioskodawców, których można przenieść bezpośrednio na ich terytorium oraz wszelkie inne istotne informacje dotyczące np. przyjmowania rodzin lub wnioskodawców szczególnej troski. Oficjalną decyzję o relokacji wnioskodawcy muszą zatem podjąć Włochy lub Grecja i poinformować o niej wnioskodawcę. We wniosku wskazano, że wnioskodawcy, od których należy pobrać odciski palców zgodnie z obowiązkami określonymi w art. 9 rozporządzenia (UE) nr 603/2013, nie mogą zostać relokowani, dopóki nie pobrano odcisków ich palców. Wniosek stanowi również, że dane państwa członkowskie zachowują prawo do odmowy relokacji wnioskodawców, w przypadku których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zastrzeżeń związanych z bezpieczeństwem narodowym lub porządkiem publicznym. Wniosek przewiduje, że wszystkie etapy proceduralne mają zostać przeprowadzone możliwie jak najszybciej, a w każdym razie przekazanie wnioskodawcy musi nastąpić nie później niż jeden miesiąc od jego identyfikacji jako wnioskodawcy, który ma być relokowany. Wniosek przewiduje ponadto również, że dla celów procedury relokacji, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o oddelegowaniu oficerów łącznikowych do Włoch i Grecji.

Oczywiste jest, że do zagwarantowania skutecznego wdrażania przewidzianych środków tymczasowych niezbędne jest pełne zaangażowanie i rzeczywista współpraca państw członkowskich w ramach skoordynowanego wsparcia udzielanego przez EASO.

We wniosku – oprócz relokacji – określono inne środki wsparcia, jakie mają być udzielone Włochom i Grecji *na miejscu*. Wniosek przewiduje w szczególności zwiększenie wsparcia udzielanego Włochom i Grecji przez inne państwa członkowskie, a koordynowanego przez EASO i inne właściwe agencje. Jego celem jest wsparcie Włoch i Grecji w szczególności w kontroli wniosków i na wstępnych etapach ich rozpatrywania, jak również w realizacji procedury relokacji określonej w niniejszym wniosku (w szczególności w dostarczaniu informacji i udzielaniu specjalnej pomocy osobom zainteresowanym oraz w praktycznych ustaleniach dotyczących przekazywania osób).

Wniosek przewiduje ponadto nałożenie na Włochy i Grecję obowiązku przedstawienia Komisji planu działania obejmującego odpowiednie środki w zakresie azylu, pierwszego przyjęcia i powrotu, podniesienie zdolności, jakości i skuteczności ich systemów w tych dziedzinach, a także środki w celu zapewnienia właściwego stosowania niniejszej decyzji. Wniosek przewiduje możliwość, w pewnych okolicznościach, zawieszenia przez Komisję stosowania niniejszej decyzji.

Wniosek zawiera szczególne gwarancje i obowiązki dotyczące wnioskodawców, którzy podlegają relokacji do innego państwa członkowskiego. We wniosku określa się prawo do otrzymania informacji na temat procedury relokacji, prawa do bycia powiadomionym o decyzji dotyczącej relokacji, która musi wskazywać konkretne państwo członkowskie będące celem relokacji i prawo do bycia relokowanym wraz z członkami rodziny do tego samego państwa członkowskiego. We wniosku przypomina się również – przy podejmowaniu decyzji o państwie członkowskim będącym celem relokacji – o obowiązku zadbania w pierwszym rzędzie o najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka. Oznacza to m.in. obowiązek dla Włoch i Grecji informowania pozostałych państw członkowskich o przypadkach, gdy wnioskodawca, który ma być relokowany, jest małoletnim bez opieki oraz zapewnienia wraz z państwem członkowskim, które wyraziło chęć przyjęcia danego małoletniego, aby przed relokacją dokonać oceny najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka zgodnie z komentarzem ogólnym nr 14 (2013) Komitetu Praw Dziecka ONZ w sprawie prawa dziecka do tego, by stawiać zawsze na pierwszym miejscu jego dobro[6]. We wniosku przypomina się również o skutkach wtórnego przemieszczania się wnioskodawców lub osób korzystających z ochrony międzynarodowej, które były objęte programem relokacji w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy UE, tj. o przypadku, kiedy dostaną się one bez zezwolenia na terytorium innego państwa członkowskiego niż to, które jest za nie odpowiedzialne (w tym przypadku państwo członkowskie będące celem relokacji).

Wniosek odwołuje się do możliwości, wynikającej z art. 78 ust. 3 Traktatu, przyjęcia przez Radę, w oparciu o wniosek Komisji oraz po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego, środków tymczasowych na korzyść innego państwa członkowskiego oprócz Włoch i Grecji, które znalazłoby się podobnej sytuacji nadzwyczajnej charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich. Wniosek przewiduje ponadto, że środki te mogą, w stosownych przypadkach, obejmować zawieszenie obowiązków danego państwa członkowskiego przewidzianych w niniejszej decyzji.

We wniosku wskazano, że środki dotyczące relokacji przewidziane w niniejszej decyzji będą finansowane w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (AMIF) ustanowionego rozporządzeniem (UE) nr 516/2014. W tym celu państwa członkowskie będące celem relokacji otrzymują kwotę ryczałtową w wysokości 6 000 EUR przypadającą na każdego wnioskodawcę ubiegającego się o ochronę międzynarodową relokowanego zgodnie z niniejszą decyzją z Włoch i Grecji. To wsparcie finansowe będzie realizowane poprzez zastosowanie procedur określonych w art. 18 rozporządzenia (UE) nr 516/2014.

Wniosek zobowiązuje Włochy i Grecję do składania co trzy miesiące Radzie i Komisji sprawozdań z wykonania niniejszej decyzji wraz z planami działania.

Wniosek przewiduje wreszcie także, że niniejsza decyzja ma mieć zastosowanie do osób przybywających na terytorium Włoch i Grecji, począwszy od daty wejścia w życie decyzji. Decyzja ta będzie mieć również zastosowanie wobec wnioskodawców, którzy przybyli na terytorium tych państw członkowskich z dniem 15 kwietnia 2015 r., kiedy to doszło do tragicznych wydarzeń, które skłoniły Radę Europejską do podjęcia decyzji o wzmocnieniu

[6] http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

wewnętrznej solidarności i odpowiedzialności i do zobowiązania się, w szczególności do zwiększenia pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych na rzecz państw członkowskich.

3.2. Podstawa prawna

Podstawą prawną proponowanej decyzji Rady jest art. 78 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Zgodnie z postanowieniami Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TFUE, Zjednoczone Królestwo i Irlandia nie uczestniczą w przyjmowaniu przez Radę proponowanych środków na mocy tytułu V części trzeciej TFUE. Zjednoczone Królestwo i Irlandia mogą powiadomić Radę, w ciągu trzech miesięcy od przedłożenia wniosku lub inicjatywy, lub w każdej chwili po ich przyjęciu, że chcą uczestniczyć w przyjęciu i stosowaniu proponowanych środków.

Zgodnie z postanowieniami Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii załączonego do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu przez Radę proponowanych środków na mocy tytułu V części trzeciej TFUE. Dania może w każdej chwili, zgodnie ze swymi wymogami konstytucyjnymi, powiadomić pozostałe państwa członkowskie, że chce w pełni stosować wszystkie odpowiednie środki przyjęte na podstawie tytułu V TFUE.

Wspólnota Europejska zawarła z Islandią, Norwegią, Szwajcarią i Liechtensteinem układy o stowarzyszeniu włączające je w dorobek dubliński/Eurodac" (rozporządzenie 343/2003 zastąpione rozporządzeniem 604/2013 i rozporządzenie 2725/2000, które zostanie zastąpione rozporządzeniem 603/2013). Niniejszy wniosek nie stanowi aktu przyjmowanego w ramach „dorobku Dublin/Eurodac", państwa stowarzyszone nie są zatem zobowiązane powiadamiać Komisji o przyjęciu niniejszej decyzji po zatwierdzeniu jej przez Radę. Państwa stowarzyszone mogą jednak zdecydować się na dobrowolny udział w stosowaniu tymczasowych środków ustanowionych w niniejszej decyzji.

3.3. Zasada pomocniczości

Postanowienia tytułu V TFUE dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powierzają określone kompetencje w tym zakresie Unii Europejskiej. Kompetencje te należy wykonywać zgodnie z art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej, tzn. tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele proponowanych działań nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki proponowanych działań możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii Europejskiej.

Sytuacja nadzwyczajna powstała, jak opisano powyżej, w wyniku nagłego napływu obywateli państw trzecich na terytorium Włoch i Grecji, zagraża równowadze systemów azylowych tych państw. Może ona mieć w związku z tym wpływ również na pozostałe państwa członkowskie, w wyniku wtórnego przemieszczania się tych osób z Włoch i Grecji do tych innych państw. Jasne jest, że działania poszczególnych państw członkowskich nie mogą być zadowalającą odpowiedzią na wspólne wyzwania, z jakimi konfrontowane są wszystkie państwa członkowskie w tej dziedzinie. Dlatego zasadnicze znaczenie ma podjęcie działań na poziomie UE.

3.4. Zasada proporcjonalności

Poszczególne środki finansowe i operacyjne podjęte do tej pory przez Komisję Europejską i EASO celem wsparcie włoskich i greckich systemów azylowych okazały się niewystarczające do rozwiązania obecnego kryzysu w tych dwóch państwach członkowskich. Zważywszy na

pilny charakter i powagę sytuacji spowodowanej przedstawionym wyżej napływem, decyzja co do dalszych działań UE pod tym względem nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest skuteczne rozwiązanie tej sytuacji. Wniosek przewiduje w szczególności relokację w okresie dwóch lat odpowiednio 24 000 i 16 000 wnioskodawców, którzy wyraźnie potrzebują ochrony międzynarodowej, z Włoch i Grecji, na terytorium innych państw członkowskich. Według danych statystycznych w 2014 r. oraz w pierwszych czterech miesiącach 2015 r. liczba osób, które mają zostać relokowane, stanowi 12 % i 19 % całkowitej liczby osób, które nielegalnie przekroczyły granicę odpowiednio we Włoszech i Grecji.

Pozostali obywatele państw trzecich, którzy złożyli wniosek lub nie złożyli wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, nie będą objęci systemem relokacji i odpowiedzialność za nich będzie nadal spoczywać po stronie Włoch i Grecji lub państwa określonego jako państwo członkowskie odpowiedzialne na mocy rozporządzenia (UE) nr 604/2013. Wsparcie udzielane Włochom i Grecji przez państwa członkowskie relokacji jest jednocześnie uwarunkowane przedkładaniem odpowiednio przez Włochy i Grecję planów działania, których przestrzeganie będzie monitorowane przez Komisję, przy czym plany działania obejmują konkretne środki, które mają zostać zastosowane przez Włochy i Grecję, by po zakończeniu obowiązywania procedury relokacji przewidzianej w niniejszym wniosku, ich systemy migracji i azylu były lepiej przygotowane na funkcjonowanie w sytuacjach szczególnego obciążenia.

3.5. Wpływ na prawa podstawowe

W wyniku wprowadzenia środków tymczasowych w dziedzinie ochrony międzynarodowej na korzyść Włoch i Grecji zostaną zachowane prawa podstawowe wnioskodawców, którzy wyraźnie potrzebują ochrony międzynarodowej, przewidziane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”).

Niniejsza decyzja ma na celu ochronę prawa do azylu i zapewnienie ochrony zgodnie z zasadą *non-refoulement*, zgodnie art. 18 i 19 Karty, zwłaszcza poprzez umożliwienie szybkiego dostępu zainteresowanych osób do odpowiednich procedur przyznawania ochrony międzynarodowej, Ponadto celem niniejszej decyzji – poprzez zapewnienie przekazania danych osób do państwa członkowskiego, które jest w stanie zapewnić im odpowiednie warunki przyjmowania i perspektywy integracji – jest zapewnienie pełnego poszanowania prawa do godności i ochrony przed torturami i nieludzkim lub poniżającym traktowaniem lub karaniem, zgodnie z art. 1 i 4 Karty. Celem niniejszej decyzji jest ponadto ochrona praw dzieci, zgodnie z art. 24 Karty i prawa do jedności rodziny, zgodnie z art. 7 Karty.

3.6. Wpływ na budżet

Niniejszy wniosek wiąże się z dodatkowymi kosztami dla budżetu UE na łączną kwotę 240 000 000 EUR.

2015/0125 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

wprowadzająca środki przejściowe w dziedzinie ochrony międzynarodowej na korzyść Włoch i Grecji

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwany dalej „Traktatem”), w szczególności jego art. 78 ust. 3,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Zgodnie z art 78 ust. 3 TFUE w przypadku gdy jedno lub więcej państw członkowskich znajdzie się w nadzwyczajnej sytuacji charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć środki tymczasowe na korzyść zainteresowanego państwa lub państw członkowskich.

(2) Zgodnie z art. 80 Traktatu, polityka Unii w dziedzinie kontroli granicznej, azylu i imigracji oraz jej wdrażanie powinno opierać się na zasadach solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między państwami członkowskimi, a akty Unii przyjęte w tej dziedzinie muszą zawierać odpowiednie środki w celu zastosowania tej zasady.

(3) Niedawny kryzys w basenie Morza Śródziemnego skłonił instytucje unijne do natychmiastowego uznania wyjątkowych przepływów migracyjnych w tym regionie i wezwania do podjęcia konkretnych środków solidarności na rzecz państw członkowskich pierwszej linii. Na wspólnym posiedzeniu ministrów spraw zagranicznych i ministrów spraw wewnętrznych w dniu 20 kwietnia 2015 r. Komisja Europejska przedstawiła w szczególności dziesięciopunktowy plan natychmiastowych działań, jakie należy podjąć w odpowiedzi na kryzys, obejmujących zobowiązanie do rozważenia możliwych wariantów nadzwyczajnego mechanizmu relokacji.

(4) W konkluzjach z dnia 23 kwietnia 2015 r. Rada Europejska postanowiła m.in. wzmocnić wewnętrzną solidarność i odpowiedzialność i zobowiązała się w szczególności do zwiększenia pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych na rzecz państw członkowskich pierwszej linii oraz rozważenia możliwości zorganizowania na zasadzie dobrowolności nadzwyczajnej relokacji między państwami członkowskimi oraz rozmieszczenia w państwach członkowskich pierwszej linii zespołów Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) w celu wspólnego rozpatrywania wniosków o ochronę międzynarodową, łącznie z rejestrowaniem i pobieraniem odcisków palców.

(5) W rezolucji z dnia 28 kwietnia 2015 r. Parlament Europejski powtórzył, że swoją odpowiedź na ostatnie tragiczne wydarzenia na Morzu Śródziemnym Unia musi oprzeć na solidarności i sprawiedliwym podziale odpowiedzialności oraz zwiększyć wysiłki w tym obszarze na rzecz państw członkowskich, do których przybywa

największa liczba – w wartościach bezwzględnych albo proporcjonalnie – uchodźców i osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

(6) Kilka państw członkowskich miało do czynienia ze znacznym zwiększeniem się całkowitej liczby migrantów, w tym osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, przybywających na ich terytorium w 2014 r., w niektórych z nich sytuacja ta trwała nadal w pierwszych miesiącach 2015 r. Kilku państwom członkowskim Komisja Europejska udzieliła pomocy finansowej w sytuacjach nadzwyczajnych, a EASO – wsparcia operacyjnego, aby pomóc im w uporaniu się z tym wzrostem.

(7) Spośród państw członkowskich znajdujących się pod szczególną presją i w kontekście niedawnych tragicznych wypadków na Morzu Śródziemnym, Włochy i Grecja w szczególności doświadczyły niespotykanego dotąd napływu migrantów, w tym osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, które wyraźnie potrzebują ochrony międzynarodowej, przyjeżdżających na ich terytoria, powodując znaczne obciążenie dla ich systemów migracyjnych i azylowych.

(8) Według danych Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Frontex), środkowa i wschodnia część regionu Morza Śródziemnego w 2014 r. była rzeczywiście była głównym obszarem nielegalnego przekraczania granic do UE. W 2014 r. do samych tylko Włoch przybyło w sposób nielegalny ponad 170 000 migrantów, co stanowi wzrost o 277 % w porównaniu z 2013 r. Również w Grecji odnotowano stały wzrost liczby nielegalnych imigrantów, liczba ta wyniosła 50 000, co stanowi wzrost o 153 % w porównaniu z 2013 r. Statystyki za pierwsze miesiące 2015 r. potwierdzają tę wyraźną tendencję w odniesieniu do Włoch. Ponadto w pierwszych miesiącach 2015 r. nastąpił w Grecji gwałtowny wzrost liczby nielegalnych przekroczeń granicy: liczba ta odpowiada ponad 50 % całkowitej liczby nielegalnych przekroczeń granicy w 2014 r. (niemal 28 000 w pierwszych czterech miesiącach 2015 r., w porównaniu z łączną liczbą w 2014 r. wynoszącą prawie 55 000). Znaczna część łącznej liczby nielegalnych migrantów wykrytych w tych dwóch regionach obejmowała migrantów narodowości, które – według danych Eurostatu – osiągają wysoki wskaźnik przyznawania azylu na poziomie Unii (w 2014 r. Syryjczycy i Erytrejczycy, dla których wskaźnik przyznawania azylu na poziomie Unii wynosi ponad 75 %, stanowili ponad 40 % nielegalnych migrantów we Włoszech i ponad 50 % w Grecji). Według danych Eurostatu w 2014 r. stwierdzono, że w Grecji przebywa nielegalnie30 505 Syryjczyków , w porównaniu z 8 220 w 2013 r.

(9) Według danych Eurostatu w 2014 r. 64 625 osób wystąpiło o ochronę międzynarodową we Włoszech w porównaniu do 26 920 w 2013 r. (co oznacza wzrost o 143 %). W przypadku Grecji wzrost liczby wniosków jest mniejszy: złożono tu 9 430 wniosków (co oznacza wzrost o 15 %).

(10) Według danych agencji Frontex, innym ważnym szlakiem migracyjnym do Unii w 2014 r. był szlak zachodnio-bałkański z 43 357 przypadkami nielegalnego przekraczania granic. Większość migrantów wykorzystujących szlak bałkański *na pierwszy rzut oka* nie potrzebuje jednak ochrony międzynarodowej, gdyż sami tylko Kosowianie stanowili 51 % przybywających.

(11) W ramach polityki migracyjnej i azylowej podjęto dotychczas wiele działań w celu wsparcia Włoch i Grecji, w tym poprzez zapewnienie im znacznej pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych i wsparcia operacyjnego EASO. Włochy i Grecja są drugim i trzecim pod względem wielkości beneficjentem środków wydatkowanych w

latach 2007–2013 w ramach programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi” (SOLID), otrzymały ponadto znaczne finansowanie na pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych. W latach 2014–2020 Włochy i Grecja nadal będą głównymi beneficjentami Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (AMIF).

(12) Z powodu ciągłej niestabilności i konfliktów trwających w bezpośrednim sąsiedztwie Włoch i Grecji bardzo prawdopodobne jest, że ich systemy migracyjne i azylowe nadal będą się znajdować pod znaczną i rosnącą presja, gdyż znaczna część migrantów może potrzebować ochrony międzynarodowej. Wskazuje to na pilną potrzebę okazania solidarności na rzecz Włoch i Grecji oraz uzupełnienia działań podjętych dotychczas w celu wspierania ich za pomocą tymczasowych środków w dziedzinie ochrony międzynarodowej.

(13) Jednocześnie, Włochy i Grecja powinny przedstawić rozwiązania strukturalne mające zaradzić uchybieniom w funkcjonowaniu ich systemów azylowych i migracyjnych. Środkom ustanowionym w niniejszej decyzji powinno zatem towarzyszyć ustanowienie przez Włochy i Grecję solidnych i strategicznych ram reagowania na sytuację kryzysową i zintensyfikowania procesu reform trwającego w tych dziedzinach. W tym kontekście Włochy i Grecja powinny w terminie jednego miesiąca od wejścia w życie niniejszej decyzji, przedłożyć Komisji odrębne plany działania obejmujące odpowiednie środki w zakresie azylu, początkowego przyjmowania i powrotu, zwiększające zdolność, jakość i skuteczność ich systemów w tych dziedzinach, a także powziąć środki w celu zapewnienia właściwego wykonania niniejszej decyzji, mając na względzie wypracowanie rozwiązań umożliwiających im sprostanie, po zakończeniu obowiązywania niniejszej decyzji, ewentualnej sytuacji zwiększonego napływu migrantów na ich terytoria.

(14) Komisji należy powierzyć uprawnienia w zakresie zawieszenia, w stosownych przypadkach, stosowania niniejszej decyzji przez ograniczony czas, gdyby Włochy lub Grecja nie przestrzegały swoich zobowiązań w tym zakresie.

(15) Jeżeli inne państwo członkowskie oprócz Włoch lub Grecji znalazłoby się w podobnej sytuacji nadzwyczajnej charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich, Rada, na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może przyjąć środki tymczasowe na korzyść zainteresowanego państwa członkowskiego, zgodnie z art. 78 ust. 3 Traktatu. Środki te mogą, w stosownych przypadkach, obejmować zawieszenie obowiązków danego państwa członkowskiego przewidzianych w niniejszej decyzji.

(16) Zgodnie z art. 78 ust. 3 Traktatu, środki przewidziane na korzyść Włoch i Grecji powinny mieć charakter tymczasowy. Aby środki przewidziane w niniejszej decyzji wywarły faktyczny wpływ w kontekście wsparcia udzielonego Włochom i Grecji, tak aby mogły one stawić czoła znacznemu napływowi migracyjnemu na ich terytoria, zasadne jest przyjęcie okresu 24 miesięcy.

(17) Środki przewidziane w niniejszej decyzji pociągają za sobą tymczasowe odstępstwo od kryterium ustanowionego w art. 13 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 604/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady[7] oraz od czynności proceduralnych, w tym terminów określonych w art. 21, 22 i 29 tego rozporządzenia.

[7] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw

(18) Należy dokonać wyboru kryteriów do wykorzystania w trakcie określania, którzy wnioskodawcy oraz jak wielu z nich mają być relokowani z Włoch i Grecji. Przewiduje się wprowadzenie jasnego i sprawnego systemu opartego na progu średniego wskaźnika decyzji o udzieleniu ochrony międzynarodowej w postępowaniach w pierwszej instancji na poziomie Unii, zgodnie z definicją Eurostatu, w stosunku do łącznej liczby decyzji podjętych w pierwszej instancji na poziomie Unii w sprawie wniosków o azyl dotyczących ochrony międzynarodowej, na podstawie najnowszych dostępnych danych statystycznych. Próg ten miałyby z jednej strony zapewnić w możliwie największym stopniu, że wszyscy wnioskodawcy, którzy najprawdopodobniej potrzebują ochrony międzynarodowej, będą mogli w pełni i szybko korzystać ze swoich praw związanych z ochroną w państwie członkowskim będącym celem relokacji. Z drugiej strony ma on zapobiec w możliwie największym stopniu relokowaniu do innego państwa członkowskiego wnioskodawców, których wniosek zostanie prawdopodobnie rozpatrzony negatywnie, a co za tym idzie nadmiernemu przedłużaniu ich pobytu w Unii. W niniejszej decyzji zastosowany ma być próg wynoszący 75 %, oparty na danych Eurostatu dotyczących decyzji wydanych w pierwszej instancji w 2014 r., który odnosi się w tym roku do decyzji w sprawie wniosków Syryjczyków i Erytrejczyków.

(19) Celem środków tymczasowych jest zmniejszenie znacznej presji azylowej, pod jaką znajdują się Włochy i Grecja, w szczególności poprzez relokację znacznej liczby wnioskodawców wyraźnie potrzebujących ochrony międzynarodowej, którzy przybyli na terytorium Włoch i Grecji po dniu, w której zaczyna obowiązywać niniejsza decyzja. Uwzględniając całkowitą liczbę obywateli państw trzecich, którzy przybyli nielegalnie do Włoch i Grecji w 2014 r. oraz liczbę osób wyraźnie potrzebujących ochrony międzynarodowej, z Włoch i Grecji ma być relokowanych łącznie 40 000 wnioskodawców wyraźnie potrzebujących ochrony międzynarodowej. Liczba ta stanowi ok. 40 % ogólnej liczby obywateli państw trzecich wyraźnie potrzebujących ochrony międzynarodowej, którzy przybyli nielegalnie do Włoch i do Grecji w 2014 r. Proponowany w niniejszej decyzji środek dotyczący relokacji wprowadza sprawiedliwy podział obciążeń między Włochami i Grecją oraz pozostałymi państwami członkowskimi. W oparciu o te same dane ogólne dostępne za 2014 r. oraz pierwsze cztery miesiące 2015 r. we Włoszech i w Grecji, 60 % wspomnianych wnioskodawców powinno zostać relokowanych z Włoch i 40 % – z Grecji.

(20) Zgodnie z załącznikiem do komunikatu Komisji w sprawie europejskiego programu w dziedzinie migracji[8], proponowany klucz podziału powinien opierać się na: a) wielkości populacji (współczynnik ważenia 40 %), b) całkowitym PKB (współczynnik ważenia 40 %), c) średniej liczbie spontanicznych wniosków o udzielenie azylu i liczbie przesiedlonych uchodźców na 1 mln mieszkańców w latach 2010-2014 (współczynnik ważenia 10 %) i d) stopie bezrobocia (współczynnik ważenia 10 %). Klucze podziału określone w załączniku I i załączniku II do niniejszej decyzji uwzględniają fakt, że państwa członkowskie, z których nastąpi relokacja, nie powinny brać udziału jako państwa członkowskie będące celem relokacji.

(21) Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (AMIF) ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 516/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady[9] zapewnia wsparcie na rzecz działań

---

członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 31).

8 COM(2015) 240 final.

9 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 516/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające Fundusz Azylu, Migracji i Integracji, zmieniające decyzję Rady 2008/381/WE oraz

uzgodnionych między państwami członkowskimi w zakresie podziału obciążeń oraz jest otwarty na nowe zmiany w zakresie polityki. Artykuł 7 ust. 2 rozporządzenie (UE) nr 516/2014 przewiduje możliwość wdrażania przez państwa członkowskie działań związanych z przekazywaniem osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w ramach programów krajowych, natomiast art. 18 rozporządzenia (UE) nr 516/2014 przewiduje możliwość otrzymania kwoty ryczałtowej wynoszącej 6 000 EUR z tytułu przekazania osób korzystających z ochrony międzynarodowej z innego państwa członkowskiego.

(22) Z myślą o realizacji zasady solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności oraz biorąc pod uwagę, że niniejsza decyzja stanowi dalszą zmianę polityki w tej dziedzinie, należy zagwarantować, że państwa członkowskie, które relokują wnioskodawców wyraźnie potrzebujących ochrony międzynarodowej z Włoch lub Grecji zgodnie z niniejszą decyzją otrzymują kwotę ryczałtową na każdą relokowaną osobę, która to kwota odpowiada kwocie ryczałtowej przewidzianej w art. 18 rozporządzenia (UE) nr 516/2014 i wypłaconej przy zastosowaniu tych samych procedur. Wiąże się to z ograniczonym, tymczasowym odstępstwem od art. 18 rozporządzenia 516/2014 ze względu na to, że kwota ryczałtowa powinna być wypłacana w odniesieniu do relokowanych wnioskodawców, a nie osób korzystających z ochrony międzynarodowej. Takie tymczasowe rozszerzenie zakresu grupy osób potencjalnie korzystających z kwoty ryczałtowej wydaje się bowiem stanowić integralną część systemu reagowania w sytuacji nadzwyczajnej ustanowionego na mocy niniejszej decyzji.

(23) Konieczne jest zapewnienie wprowadzenia sprawnej procedury relokacji, a realizacji tymczasowych środków powinna towarzyszyć ścisła współpraca administracyjna między państwami członkowskimi oraz wsparcie operacyjne EASO.

(24) Podczas całej procedury relokacji, do momentu skutecznego przekazania, należy brać pod uwagę bezpieczeństwo narodowe i porządek publiczny.

(25) Przy podejmowaniu decyzji, którzy wnioskodawcy wyraźnie potrzebujący ochrony międzynarodowej powinni zostać przeniesieni z Włoch i Grecji, pierwszeństwo należy przyznać wnioskodawcom szczególnej troski w rozumieniu art. 22 dyrektywy 2013/33/UE Parlamentu Europejskiego i Rady[10]. W związku z tym sprawą pierwszorzędnej wagi są szczególne potrzeby wnioskodawców, w tym stan ich zdrowia. Sprawą nadrzędną powinien być zawsze najlepiej pojęty interes dziecka.

(26) Ponadto aby zdecydować, które państwo członkowskie powinno być celem relokacji, szczególną uwagę należy poświęcić szczególnym kwalifikacjom zainteresowanych wnioskodawców, co mogłoby ułatwić ich integrację w społeczeństwie państwa członkowskiego będącego celem relokacji, takich jak znajomość języków. W przypadku wnioskodawców szczególnej troski należy wziąć pod uwagę zdolność państwa członkowskiego będącego celu relokacji zapewnienia takim osobom odpowiedniego wsparcia.

(27) Powołanie przez państwa członkowskie oficerów łącznikowych we Włoszech i Grecji powinno przyczynić się do skutecznego wdrażania procedury relokacji, w tym odpowiedniej identyfikacji wnioskodawców, którzy mają zostać relokowani, z

---

uchylające decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady nr 573/2007/WE i nr 575/2007/WE oraz decyzję Rady 2007/435/WE (Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 168).

[10] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona) (Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 96).

uwzględnieniem w szczególności stopnia ich podatności na zagrożenia i kwalifikowania się do objęcia programem.

(28) W odniesieniu do wnioskodawców objętych niniejszą decyzją w mocy pozostają gwarancje prawne i proceduralne określone w rozporządzeniu (UE) nr 604/2013. Wnioskodawców należy ponadto poinformować o procedurze relokacji określonej w niniejszej decyzji oraz powiadomić o decyzji dotyczącej relokacji. Zważywszy na fakt, że prawodawstwo UE nie daje wnioskodawcy prawa wyboru państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie jego wniosku, wnioskodawcy powinno zatem przysługiwać prawo do skutecznego środka zaskarżenia decyzji o relokacji zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 604/2013 jedynie w celu zapewnienia poszanowania jego praw podstawowych.

(29) Przed przekazaniem do państwa członkowskiego będącego celem relokacji i po przekazaniu do niego wnioskodawcy powinni korzystać z praw i gwarancji ustanowionych na mocy dyrektywy Rady 2003/9/WE[11] i dyrektywy Rady 2005/85/WE[12] oraz, począwszy od dnia 20 lipca 2015 r., dyrektywy 2013/33/UE i dyrektywy 2013/32/UE[13] Parlamentu Europejskiego i Rady, w tym w odniesieniu do ich szczególnych potrzeb w zakresie przyjmowania i potrzeb proceduralnych. Zastosowanie w odniesieniu do wnioskodawców objętych niniejszą decyzją ma ponadto nadal rozporządzenie Rady (WE) nr 2725/2000[14] oraz, od dnia 20 lipca 2015 r., rozporządzenie (UE) nr 603/2013[15].

(30) Należy podjąć środki w celu uniknięcia wtórnego przemieszczania się osób relokowanych z państwa członkowskiego będącego celem relokacji do innych państw członkowskich. Należy w szczególności poinformować wnioskodawcę o konsekwencjach wtórnego przemieszczania się w państwach członkowskich oraz o fakcie, że jeżeli państwo członkowskie będące celem relokacji przyznaje im ochronę międzynarodową, przysługuje im w tym państwie członkowskim jedynie prawa wynikające z ochrony międzynarodowej.

(31) W związku z tym, że cele niniejszej decyzji nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, a z uwagi na rozmiary i skutki proponowanych działań możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie unijnym,

---

[11] Dyrektywa Rady 2003/9/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiająca minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl (Dz.U. L 31 z 6.2.2003, s. 18).

[12] Dyrektywa Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich, Dz.U. L 326 z 13.12.2005, s. 13.

[13] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 60).

[14] Rozporządzenie Rady (WE) nr 2725/2000 z dnia 11 grudnia 2000 r. dotyczące ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania Konwencji Dublińskiej (Dz.U. L 316 z 15.12.2000, s. 1).

[15] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (Dz.U.L180 z 29.6.2013, s. 1).

Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

(32) Niniejsza decyzja nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie.

(33) [Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, te dwa państwa członkowskie powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej decyzji.]

LUB

(34) [Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, te dwa państwa członkowskie nie uczestniczą w przyjęciu niniejszej decyzji i nie są nią związane ani jej nie stosują.]

LUB

(35) [Zgodnie z art. 1 i 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a także bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji i nie jest nią związane ani jej nie stosuje.

(36) Zgodnie z art. 3 i art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości załączonym do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Irlandia powiadomiła (pismem z dnia...) o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej decyzji.]

LUB

(37) [Zgodnie z art. 3 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Zjednoczone Królestwo powiadomiło (pismem z dnia..) o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej decyzji.

(38) Zgodnie z art. 1 i 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a także bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.]

(39) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

(40) Zważywszy na pilny charakter i powagę sytuacji, niniejsza decyzja powinna wejść w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1
Przedmiot

Niniejsza decyzja ustanawia tymczasowe środki w dziedzinie ochrony międzynarodowej na korzyść Włoch i Grecji, aby umożliwić im sprostanie sytuacji nadzwyczajnej charakteryzującej się nagłym napływem obywateli krajów trzecich do tych państw członkowskich.

Artykuł 2
Definicje

Do celów niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje:

a) „wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej" oznacza wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z definicją zawartą w art. 2 lit. h) dyrektywy 2011/95/UE Parlamentu Europejskiego i Rady[16];

b) „wnioskodawca" oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie została jeszcze podjęta ostateczna decyzja;

c) „ochrona międzynarodowa" oznacza status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej zgodnie z definicją zawartą w art. 2 lit. e) i g) dyrektywy 2011/95/UE;

d) „członkowie rodziny" oznacza członków rodziny zgodnie z definicją zawartą w art. 2 lit. g) rozporządzenia (UE) nr 604/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady;

e) „relokacja" oznacza przekazanie wnioskodawcy z terytorium państwa członkowskiego, które kryteria określone w rozdziale III rozporządzenia (UE) nr 604/2013 wskazują jako odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium państwa członkowskiego będącego celem relokacji;

f) „państwo członkowskie będące celem relokacji" oznacza państwa członkowskie, które staje się, na mocy rozporządzenia (UE) nr 604/2013, odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wnioskodawcy po jego relokacji na terytorium danego państwa członkowskiego.

Artykuł 3
Zakres

1. Relokacji dokonuje się jedynie w stosunku do wnioskodawców, których wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej są zasadniczo rozpatrywane przez Włochy i Grecję, zgodnie z kryteriami ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego określonymi w rozdziale III rozporządzenia (UE) nr 604/2013.

[16] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9).

2. Relokację na podstawie niniejszej decyzji stosuje się wyłącznie w odniesieniu do wnioskodawców należących do narodowości, w przypadku których, według najnowszych dostępnych średnich danych Eurostatu, odsetek decyzji pozytywnych wydanych w pierwszej instancji w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, o których mowa w rozdziale III dyrektywy 2013/13/UE, wynosi 75 % lub więcej. W przypadku bezpaństwowców uwzględnia się państwo poprzedniego miejsca zwykłego pobytu.

Artykuł 4
Klucz podziału

1. Z Włoch na terytorium innych państw członkowskich, zgodnie z załącznikiem I, relokowanych jest 24 000 wnioskodawców.

2. Z Grecji na terytorium innych państw członkowskich, zgodnie z załącznikiem I, relokowanych jest 16 000 wnioskodawców.

Artykuł 5
Procedura relokacji

1. Do celów współpracy administracyjnej wymaganej dla wykonania niniejszej decyzji, każde państwo członkowskie tworzy krajowy punkt kontaktowy, którego adres przekazuje pozostałym państwom członkowskim oraz EASO. Państwa członkowskie, w porozumieniu z EASO, podejmują wszystkie odpowiednie środki, aby właściwe organy nawiązały bezpośrednią współpracę i wymianę informacji.

2. Włochy i Grecja, w regularnych odstępach czasu przez cały okres stosowania niniejszej decyzji, identyfikują z pomocą EASO oraz, w razie potrzeby, oficerów łącznikowych państw członkowskich, o których mowa w ust. 8, poszczególnych kandydatów, którzy mają zostać relokowani do innych państw członkowskich i przekazują do punktów kontaktowych państw członkowskich i do EASO liczbę wnioskodawców, którzy mogą zostać relokowani. Do tych celów pierwszeństwo mają wnioskodawcy szczególnej troski w rozumieniu art. 22 dyrektywy 2013/33/UE.

3. Możliwie jak najszybciej po otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 2, państwa członkowskie podają liczbę wnioskodawców, którzy mogą zostać relokowani bezpośrednio na ich terytorium oraz wszelkie inne istotne informacje, w tym liczby określone odpowiednio w załączniku I i załączniku II.

4. Na podstawie informacji otrzymanych zgodnie z ust. 3, Włochy i Grecja podejmują możliwie jak najszybciej decyzję o relokacji poszczególnych wnioskodawców do danego państwa członkowskiego będącego celem relokacji i powiadamiają wnioskodawcę zgodnie z art. 6 ust. 4.

5. Wnioskodawcy, których odciski palców muszą być pobrane zgodnie z obowiązkami określonymi w art. 9 rozporządzenia (UE) nr 603/2013, mogą być relokowani dopiero po pobraniu odcisków ich palców.

6. Przekazanie wnioskodawcy na terytorium państwa członkowskiego będącego celem relokacji powinno nastąpić możliwie jak najszybciej po dacie powiadomienia o decyzji o przekazaniu, o której mowa w art. 6 ust. 4.

7. Państwa członkowskie zachowują prawo do odmowy relokowania wnioskodawcy, w przypadku którego istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zastrzeżeń związanych z bezpieczeństwem narodowym lub porządkiem publicznym.

8. Celem wdrożenia wszystkich elementów procedury relokacji opisanej w niniejszym artykule państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o oddelegowaniu do Włoch i Grecji oficerów łącznikowych.

9. Procedura relokacji przewidziana w niniejszym artykule nie powinna trwać dłużej niż miesiąc od chwili wskazania poszczególnych wnioskodawców, którzy mają zostać relokowani, zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.

Artykuł 6

Prawa i obowiązki wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową objętych niniejszą decyzją

1. Wdrażając niniejszą decyzję, państwa członkowskie dążą w pierwszym rzędzie do najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka.

2. Państwa członkowskie zapewnią, by członkowie rodzin objęci zakresem niniejszej decyzji zostali relokowani na terytorium tego samego państwa członkowskiego.

3. Przed podjęciem decyzji o relokacji wnioskodawcy, Włochy i Grecja informują wnioskodawcę w języku dla niego zrozumiałym lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że jest dla niego zrozumiały, o procedurze relokacji określonej w niniejszej decyzji.

4. Po podjęciu decyzji o relokacji wnioskodawcy, a przed faktyczną relokacją, Włochy i Grecja powiadamiają zainteresowaną osobę o decyzji o relokacji na piśmie. W decyzji należy wskazać państwo członkowskie będące celem relokacji.

5. Wnioskodawca lub osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej wjeżdżający na terytorium innego państwa członkowskiego niż państwo członkowskie będące celem relokacji i niespełniający warunków pobytu w danym innym państwie członkowskim, mają obowiązek bezzwłocznego powrotu do państwa członkowskiego będącego celem relokacji i bycia przez nie przyjętymi, zgodnie z zasadami określonymi odpowiednio w rozporządzeniu (UE) nr 604/2013 i dyrektywie 2008/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[17].

Artykuł 7

Wsparcie operacyjne na rzecz Włoch i Grecji

Państwa członkowskie powinny zwiększyć wsparcie w dziedzinie ochrony międzynarodowej na rzecz Włoch i Grecji za pośrednictwem stosownych działań koordynowanych przez EASO i inne właściwe agencje, a zwłaszcza przez oddelegowanie w razie potrzeby ekspertów krajowych do następujących działań pomocniczych:

a) monitorowania obywateli państw trzecich przybywających do Włoch i Grecji obejmujące jednoznaczną identyfikację, pobieranie odcisków palców i rejestrację wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej;

b) wstępnego przetwarzania wniosków;

c) udzielania wnioskodawcom lub potencjalnym wnioskodawcom mogącym podlegać relokacji zgodnie z niniejszą decyzją informacji i szczególnego wsparcia, którego mogą potrzebować;

17 Dyrektywa 2008/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98).

d) realizacji przekazania wnioskodawców do państwa członkowskiego będącego celem relokacji.

Artykuł 8

Środki uzupełniające, jakie mają podjąć Włochy i Grecja

1. W terminie jednego miesiąca od wejścia w życie niniejszej decyzji Włochy i Grecja przedstawią Komisji plany działania obejmujący odpowiednie środki w zakresie azylu, początkowego przyjmowania i powrotu, podniesienia zdolności, jakości i skuteczności ich systemów w tych dziedzinach, a także środki w celu zapewnienia właściwego wykonania niniejszej decyzji. Włochy i Grecja w pełni wdrożą wspomniany plan działania.

2. Jeżeli Włochy lub Grecja nie zastosują się do obowiązku, o którym mowa w ust. 1, Komisja może zadecydować o zawieszeniu niniejszej decyzji w odniesieniu do danego państwa członkowskiego na okres do trzech miesięcy. Komisja może jednorazowo przedłużyć wspomniane zawieszenie na kolejny okres do trzech miesięcy.

Artykuł 9

Sytuacje nadzwyczajne w państwach członkowskich będących celem relokacji

W przypadku wystąpienia w państwie członkowskim będącym celem relokacji sytuacji nadzwyczajnej charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich, Rada, na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może przyjąć środki tymczasowe na korzyść zainteresowanego państwa członkowskiego, zgodnie z art. 78 ust. 3 Traktatu. Środki takie mogą w stosownych przypadkach obejmować zawieszenie obowiązków tego państwa członkowskiego przewidzianych w niniejszej decyzji.

Artykuł 10

Wsparcie finansowe

Państwo członkowskie będące celem relokacji otrzymują kwotę ryczałtową w wysokości 6 000 EUR na każdego wnioskodawcę ubiegającego się o ochronę międzynarodową relokowanego zgodnie z niniejszą decyzją. To wsparcie finansowe jest realizowane poprzez zastosowanie procedur określonych w art. 18 rozporządzenia (UE) nr 516/2014.

Artykuł 11

Sprawozdawczość

Co trzy miesiące Włochy i Grecja przedstawiają Radzie i Komisji sprawozdanie z wykonania niniejszej decyzji, w tym planów działania, o których mowa w art. 8.

Artykuł 12

Wejście w życie

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

2. Niniejsza decyzja stosuje się do dnia [*przypadającego 24 miesiące po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia*].

3. Niniejsza decyzja stosuje się do osób przybywających na terytorium Włoch i Grecji począwszy od dnia [*w Dz.U. zastępuje się dokładną datą wejścia w życie*] do dnia [*w Dz.U. zastępuje się dokładną datą wejścia w życie plus 24 miesiące*] oraz do wnioskodawców,

którzy przybywali na terytorium tych państw członkowskich począwszy od dnia 15 kwietnia 2015 r. i później.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Rady
Przewodniczący